

SLOBODAN PETROVIĆ, savetnik za energetiku
predsednika Privredne komore Srbije

Energetika je pokretač svega

Kada se pomene energetika kao privredna grana, ne samo Srbije već bilo koje države, podrazumeva se da je ona uslov stabilnosti i razvoja privrede uopšte. Energetika je uvek bila pokretač svega, a pogotovu u 21. veku sa sadašnjim dostignutim tehnološkim nivoom. Nezamislivo je bilo šta u privrednim aktivnostima pokrenuti, a da prethodno nije obezbeđen neki od energetske resursa - kaže Slobodan Petrović savetnik za energetiku predsednika Privredne komore Srbije.

Prema njegovim rečima, podatak da već skoro 30 godina u Srbiji nije izgrađeno nijedno veliko elektroenergetsko proizvodno postrojenje je zabrinjavajući.

- Krajem osamdesetih godina prošlog veka još uvek je bilo kapitalnih investicija u realizaciji, a poslednji novi agregat u hidroelektrani "Đerdap 2" pušten je davne 1992. godine. Svima je poznato kroz šta smo prošli i kroz šta još prolazimo poslednje dve i po decenije. Posle takozvanih demokratskih promena, a to je bilo skoro pre petnaest godina, ulagano je kroz različite vidove donacija i "povoljnih kreditnih linija" evropskih razvojnih banaka, u revitalizaciju postojećih elektroenergetskih objekata koji su već bili pri kraju amortizacionog veka. Time im je produžen eksploatacioni vek, povećana efikasnost, a i instalisane snage. Međutim, krajem prošle godine nadležno ministarstvo, odnosno ministarka energetike Zorana Mihajlović, obelodanila je da je sa jednom velikom kineskom kompanijom potpisan ugovor o gradnji novog termobloka u Termoelektrani "Kostolac" od 350 megavata, koji bi trebalo da uđe u eksploataciju za oko pet godina. To je bila velika, značajna i lepa vest - naglašava Petrović.

Ipak, naš sagovornik upozorava da do kraja decenije, odnosno posle 2018. godine, zbog dotrajalosti i neefikasnosti iz eksploatacije treba da izađe određeni broj termokapaciteta. Prema razvojnim planovima nedostajuća snaga, do dvadesetih godina ovog veka, je oko 1.500 MW, navodi Petrović.

Komentarišući značaj i položaj elektromasinoigradnje kao grane u Srbiji Petrović kaže da je ona, kao i cela privreda, prošla kroz tranzicione procese i već je postala činilac od respekta u privrednom ambijentu Srbije. Prema njegovom mišljenju ona ima osnova za dalji napredak i razvoj ako u budućim investicionim zahvatima bude imala ravnopravan tretman sa firmama iz razvijenog sveta, koje su proteklih godina ovog veka uglavnom bile nosioci svih značajnijih investicija.

- Glavni uslov za razvoj, a time i proširenje poslovanja u bilo kojoj privrednoj grani je puna zaposlenost postojećih kapaciteta i na vidiku realni planovi za nove i kapitalne poslove. Što se tiče elektromasinoigradnje, njen glavni zamajac razvoja je Elektroprivreda Srbije koja u današnjim vremenima jedina ima investicione aktivnosti. U takvim uslovima država mora da stvara zakonodavni ambijent koji će biti, prosto rečeno, 'naklonjen' domaćoj privredi, a ne kao što je poslednje decenije bila praksa, da glavni nosioci velikih poslova budu strane kompanije. Nudili smo i davali stranim investitorima i po 10.000 evra za svako novoootvoreno radno mesto. Zašto takve beneficije nisu mogli da koriste i domaći privredni subjekti - pita Petrović.

On ističe da je snaga države ogledalo razvijene i snažne privrede. Odnosno, kaže Petrović, celokupna društvena zajednica najviše dobija kada je privreda zaposlena i stvara profit.

>>>

Mi smo naše tržište totalno otvorili i omogućili da privrede visokorazvijenih zemalja u potpunosti preuzmu skoro sve investicione aktivnosti ne štiteći svoje rovine i tek restrukturirane privredne činioce. Čak smo dozvolili da kod takozvanih „povoljnih kredita“ pravila igre diktiraju strane banke pod čijim uslovima poslove, po nepisanom pravilu, isključivo dobijaju domaćinske firme. Pod takvim uslovima, to nisu povoljne kreditne linije

- Mi smo naše tržište totalno otvorili i omogućili da privrede visokorazvijenih zemalja u potpunosti preuzmu skoro sve investicione aktivnosti ne štiteći svoje rovine i tek restrukturirane privredne činioce. Čak smo dozvolili da kod takozvanih „povoljnih kredita“ pravila igre diktiraju strane banke pod čijim uslovima poslove, po nepisanom pravilu, isključivo dobijaju domaćinske firme. Pod takvim uslovima, to nisu povoljne kreditne linije. Sve te kredite mi ćemo mukotrpno vraćati, a naši privredni subjekti će propadati, ili u najboljem slučaju tavoriti. Prioritetni zadatak svake ozbiljne države je da stvori ambijent u kome će domaće firme uspešno privređivati, razvijati se i samim tim otvarati nova radna mesta na dobrobit sveukupne društvene zajednice - ističe Petrović.

Prema njegovim rečima, naši restrukturirani i nedovoljno snažni privredni subjekti teško mogu u stvorenim uslovima da se ravnopravno nose sa stranim firmama.

- Svako udruživanje povećava snagu i konkurentnost. Novostvoreno PU „Elektromašino gradnja“, koje je u ovaj oblik preraslo iz prvobitno, pre više godina, formiranog konzorcijuma, predstavlja respektabilan činilac na našim prostorima za najsloženije poslove u elektroenergetici, odnosno jak i čvrst oslonac Elektroprivredi Srbije za sve vrste aktivnosti koje omogućavaju stabilan i pouzdan rad elektroenergetskog sistema. Buduće kapitalne investicije treba još više da potvrde opravdanost njegovog postojanja, omogućući viši nivo poslovanja pojedinačnih subjekata i njihov neminovni prosperitet. Ovako formirani u potpunosti mogu da budu ravnopravni sa stranom konkurencijom - smatra Petrović.

Naš sagovornik ističe da je energetika pokretač i osnovni oslonac privrede svake države. Njena stabilnost i blagovremeni razvoj su garant uspešnosti privrede uopšte.

- U našim uslovima elektroenergetika je posebno važna jer ona obezbeđuje električnu energiju kao potpuno domaći resurs. Samim tim, postojanje i razvoj elektromašinske industrije predstavlja jedan od najznačajnijih činilaca bezbednosti i stabilnosti zemlje - zaključuje Petrović.

G. Vlaović

Očekivanja

Na pitanje kako vidi položaj srpske elektromašinske industrije u narednom periodu, Slobodan Petrović odgovara da je po prirodi optimista. "Dosadašnja Vlada je uočila greške prethodnog perioda i otpočela je da stvara zakonodavni ambijent koji pogoduje srpskoj rovinj privredi. Od postizborne vlade se očekuje kontinuitet i još dosledniji nastavak obnavljanja, razvoja i stvaranja još povoljnijeg ambijenta za privređivanje. U takvim uslovima treba očekivati uspešnije poslovanje elektroenergetskog sektora i neminovne kapitalne investicije, a samim tim i mnogo više posla za srpsku elektromašinsku industriju, njen ubrzaniji razvoj i prosperitet", zaključuje Petrović.

